

Rapport om Klient- och patientsäkerhetscentrets turné till välfärdsområdena våren 2023

Publicerad 2.6.2023

Rapport om Klient- och patientsäkerhetscentrets turné till välfärdsområdena våren 2023

Klient- och patientsäkerhetscentret gjorde en välfärdsområdesturné i mars–april 2023, där vi frågade hur vi kan hjälpa de nya välfärdsområdena. Utgående från diskussionerna under turnén har vi nu grundat bland annat en arbetsgrupp för förfaranden för anordnarnas egenkontroll och en konsensusgrupp för klient- och patientsäkerhetsindikatorer.

Klient- och patientsäkerhetscentrets välfärdsområdesturné, våren 2023

Klient- och patientsäkerhetscentret har enligt statsrådets förordning 8/2021 i uppgift att samordna utvecklingen och planeringen av klient- och patientsäkerheten på nationell nivå. När välfärdsområdena infördes ansågs det nödvändigt att presentera centrets uppgifter och verksamhet samt att fråga hur centret bäst kan tjäna välfärdsområdena.

Direktören för Österbottens välfärdsområde Marina Kinnunen presenterade Klient- och patientsäkerhetscentrets uppgifter på ett möte för välfärdsområdenas direktörer den 13 december 2022 och framförde samtidigt att centret gärna träffar ledningen för välfärdsområdena. Centret sände e-postmeddelanden till direktörerna etappvis under början av 2023. Alla välfärdsområden svarade jakande på begäran om att träffas.

Under välfärdsområdesturnén hörde vi ledningen eller experter från 21 välfärdsområden, HUS-sammanslutningen och Helsingfors stads social- och hälsovård i synnerhet gällande genomförandet av klient- och patientsäkerhetsstrategin, införandet av indikatorer, egenkontrollen samt samarbetsområdenas betydelse för utvecklingen av klient- och patientsäkerheten. I en del av välfärdsområdena togs Klient- och patientsäkerhetscentrets besök emot av ledningsgruppen samt av experter på klient- och patientsäkerhet, kvalitet och egenkontroll eller tillsyn. I en del områden träffade vi en mindre grupp experter. Beroende på det geografiska läget ordnades träffarna antingen fysiskt eller via Teams (Tabell 1).

Välårsområde	Datum	Välårsområde	Datum
Södra Karelen	27.3.2023	Lappland	26.5.2023
Södra Österbotten	17.3.2023	Västra Nyland	3.4.2023
Södra Savolax	19.4.2023	Birkaland	22.3.2023
HUS	11.4.2023	Österbotten	29.5.2023
Helsingfors	17.5.2023	Norra Karelen	6.3.2023
Östra Nyland	31.3.2023	Norra Österbotten	15.4.2023
Kajanaland	10.5.2023	Norra Savolax	5.4.2023
Egentliga Tavastland	13.4.2023	Päijänne-Tavastland	16.3.2023
Mellersta Österbotten	28.3.2023	Satakunta	3.3.2023
Mellersta Finland	7.3.2023	Vanda och Kervo	3.4.2023
Mellersta Nyland	11.5.2023	Egentliga Finland	26.5.2023
Kymmenedalen	31.3.2023		

Tabell 1: Välårsområden som besöktes under turnén samt tidpunkten för träffarna.

Genomförandet av strategin

En av indikatorerna i klient- och patientsäkerhetsstrategin är att serviceanordnarna har förbundit sig att verkställa målen i den nationella klient- och patientsäkerhetsstrategin i sina egna strategier och verksamhetsplaner. Utgångsinformationen för turnén var en verbal analys av hur välårsområdena hade beaktat klient- och patientsäkerheten i sina strategier. I de flesta strategidokumenterna för välårsområdena nämndes säkerhet och i de flesta även kvalitet och effektivitet, men begreppet klient- och patientsäkerhet förekom fortfarande sällan.

Välårsområde	Syns klient- och patientsäkerheten i strategins prioriteringar? Eller i huvudmålen? I visionen eller värderingarna? 7.2.2023					
	säkerhet	klient-säkerhet	patient-säkerhet	total-säkerhet	kvalitet	effektivitet
Södra Karelen						ja
Södra Österbotten	ja				ja	ja
Södra Savolax	ja					ja
HUS					ja	ja
Helsingfors					ja	
Östra Nyland	ja				ja	
Kajanaland	ja				ja	ja
Egentliga Tavastland					ja	ja
Södra Österbotten	ja				ja	ja
Mellersta Finland	ja				ja	ja
Mellersta Nyland	ja				ja	ja
Kymmenedalen	ja					ja
Lappland	ja		ja		ja	ja
Västra Nyland	ja				ja	ja
Birkaland	ja				ja	ja
Österbotten	ja	ja	ja		ja	ja
Norra Karelen	ja				ja	ja
Norra Österbotten	ja				ja	ja
Norra Savolax	ja			ja	ja	ja
Päijänne-Tavastland	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Satakunta	ja				ja	ja
Vanda och Kervo	ja	ja	ja		ja	ja
Egentliga Finland	ja				ja	ja
	83 %	13 %	17 %			

Tabell 2: Verbal analys av de säkerhetsbegreppens förekomst i de strategiska dokumenten

Under turnén fick vi höra att klient- och patientsäkerhetsstrategin i huvudsak genomfördes inom välfärdsområdena och att den oftast ingick i programmet för egenkontroll eller i kvalitets- och patientsäkerhetsplanen. Inom vissa välfärdsområden hade man grundat grupper både över sektorsgränserna och över organiserings- och serviceproduktionsgränserna för att stötta ledningen och samordna utvecklingen av klient- och patientsäkerheten och kvaliteten. Välfärdsområdena betonade vikten av att genomföra strategin i praktiken, men genomförandets intensitet och skede varierade. I små områden hänvisade man till resurs- och kompetensbrist, i stora områden till svårigheter att implementera handlingsmodellerna.

Införandet av indikatorer och egenkontrollen

Kännedomen om och användningen av klient- och patientsäkerhetsindikatorerna varierade. De checklisteindikatorer och heta linjen-indikatorer som föreslogs i statsrådets kanslis TEAS-projekt (2021) hade redan införts i liten skala. Gemensamma jämförelseindikatorer efterfrågades, liksom automation som stöder kunskapsproduktionen. Det önskades att indikatorerna ska vara koncisa och fokusera på det väsentliga. Också indikatorer för klientsäkerhet efterfrågades. Det önskades att jämförelseindikatorerna ska ingå i minimiinformationsinnehållet.

Det ansågs önskvärt att välfärdsområdenas organiseringsuppdrag utvecklas i en enhetlig riktning istället för att differentieras. Man önskade inbördes stöd för ett enhetligt genomförande av egenkontrollen och tillsynslagen. Vilka förändringar den nya lagstiftningen för med sig var ännu oklart. I de välfärdsområden där andelen köpta tjänster var betydande, var tillsynen och egenkontrollen mer etablerade. Samordningen av genomförandet av klient- och patientsäkerhetsstrategin och egenkontrollen ansågs vara en mycket aktuell och viktig uppgift.

En del skulle snart ingå avtal för samarbetsområdet, medan andra ännu följde avtalen för specialupptagningsområdena. Beaktandet av klient- och patientsäkerheten var fortfarande ostrukturerat.

Reflektioner om centrets verksamhet

Klient- och patientsäkerhetscentrets nationella utvecklingssamarbete ansågs vara viktigt, och centrets utbildningar och nätverk fick beröm. Möjligheterna till samutveckling ansågs vara till nytta. Man önskade att centret även i fortsättningen ska sammanställa checklistor, handlingsmodeller osv. De färdiga verktygen ansågs tillgodose behovet. Klientsäkerheten konstaterades vara ett utvecklingsområde som kräver mycket arbete, och flera anmälde sig till utvecklingssamarbetet. Det stora antalet nationella nätverk och den inbördes samordningen av dem i vårt lilla land diskuterades i någon mån.

Utgående från välfärdsområdenas reflektioner grundades två nya representativa grupper:

- konsensusgruppen för klient- och patientsäkerhetsindikatorer, vars syfte är att skapa konsensus kring vilka klient- och patientsäkerhetsindikatorer som ska införas i välfärdsområdena
- samarbetsgruppen för förfaranden för egenkontroll, som ska ta fram gemensamma modeller och förfaranden för egenkontroll för välfärdsområdenas behov samt utveckla gemensamma verktyg som stöd för egenkontrollen.

Centret fortsätter samarbetet och dialogen med välfärdsområdenas ledning samt med nyckelpersonerna för klient- och patientsäkerhet och kvalitet, för att stötta deras arbete på bästa möjliga sätt. Som en möjlig ”styrstruktur” för centret föreslogs bl.a. möten för välfärdsområdenas direktörer.

Mer information: Satu Koskela, ledande sakkunnig, Klient- och patientsäkerhetscentret, satu.koskela@ovph.fi, tfn 040 513 9429